

REFERAT Ældrerådet d. 29-04-2022

Mødedato Fredag d. 29. april 2022 kl. 09:00

Mødested Adm. Vest - lokale 515

Indholdsfortegnelse

Høring: Afrapportering magtanvendelser Sundhed og Ældre 2021.....	3
Høring: Uanmeldte tilsyn på plejecentre 2021-2022.....	8
Status efter opfølgende (nr. 2) Ældretilsyn og Sundhedsfagligt tilsyn på Rehabiliteringscentret.....	12
Drøftelse af emner til Sundheds- og Ældreudvalgets møde med Ældrerådet den 8. juni 2022.....	15
Planlægning af FN's internationale ældredag.....	17
Orientering om afrapportering anvendelse af værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2020..	18
Orientering om afrapportering anvendelse af værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2021..	23
Orientering om værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2022.....	27
Orientering til Ældrerådet.....	30
Udmelding til pressen.....	33

Punkt 1: Høring: Afrapportering magtanvendelser Sundhed og Ældre 2021

00.01.00-G01-5-22

Beslutning

Ældrerådet finder, at der er en rigtig god beskrivelse af lovgrundlaget og de udfordringer, der kan være.

Ældrerådet vurderer, der er stor positiv effekt af personcentreret omsorg. Afrapporteringen bærer præg af værdighed og omsorg for borgerne.

Ældrerådet vurderer, at afrapporteringen indirekte beskriver høj faglighed.

Ældrerådet påskønner den tilgang, der er til pleje af borgere med demens, samt den indsats og opmærksomhed der ydes af medarbejdere og politikere.

Behandlingsforløb

Ældrerådet den 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet afgiver høringssvar på afrapporteringen om magtanvendelser i Sundhed og Ældreområdet.

Sagsfremstilling

Oversigt:

I henhold til serviceloven skal Sundheds- og Ældreudvalget hvert år have fremlagt alle magtanvendelser fra det foregående år. Forud for behandling i udvalget sendes afrapporteringen i høring i Ældrerådet. Efter behandling i Sundheds- og Ældreudvalget sendes afrapporteringen til orientering i Med-Ældre.

I det følgende vil blive beskrevet:

1. Hvorfor er det i særlige tilfælde tilladt at anvende magt?
2. Hvordan arbejdes der med at nedbringe antallet af magtanvendelser?
3. Hvem er målgruppe for magtanvendelsesreglerne?
4. Hvilke typer af magtanvendelser kan anvendes under bestemte forudsætninger?
5. Magtanvendelser 2021 i Sundhed & Ældre
6. Hvordan har der været arbejdet med forebyggelse af magtanvendelse i 2021.

1. Hvorfor er det i særlige tilfælde tilladt at anvende magt:

Ethvert menneske har en grundlovssikret ret til at bestemme over eget liv og til at afvise tilbud om hjælp og støtte - uanset om han eller hun har nedsat funktionsevne eller ej. Der kan imidlertid opstå situationer, hvor den enkeltes ret til at bestemme kan betyde, at borgeren udsætter sig selv eller andre for fare, eller oplever betydelig tab af værdighed. I sjældne

tilfælde er en ekstra pædagogisk indsats ikke tilstrækkelig til at opnå den nødvendige sikkerhed eller til at overholde omsorgspligten. I den sammenhæng giver lovgivningen mulighed for at anvende magt, hvis det forgæves er forsøgt at opnå frivillig medvirken fra borger til en nødvendig foranstaltning.

Magtanvendelsen skal leve op til kravene om mindsteindgrebsprincippet og proportionalitetsprincippet, hvilket betyder, at den type af magtanvendelse, som medarbejderen anvender, skal være den type, som mindst muligt laver indgreb i borgers ret til at bestemme i eget liv. Proportionalitetsprincippet betyder, at der skal være proportionalitet mellem det man som medarbejder vurderer er en nødvendig foranstaltning og så den magtanvendelse, som man som medarbejder vælger at anvende. Derudover gælder der et krav om, at magtanvendelsen er så kortvarig og skånsom som mulig og følges op af initiativer, der efterfølgende kan gøre borgeren/borgerne trygge igen.

Formålet med lovgivningen er, at styrke retssikkerheden for borgerne og personalet ved at udstikke retningslinjerne for magtanvendelser. Derudover er formålet også, at understøtte udviklingen af det faglige eller pædagogiske arbejde ved efterfølgende i indberetningerne at efterspørge overvejelser om, hvordan eksempelvis personcentreret omsorg kan bruges i stedet for magt.

2. Hvordan arbejdes der med at nedbringe antallet af magtanvendelser:

Der arbejdes løbende på at nedbringe antallet af magtanvendelser dette blandt andet via Faglig Følgegruppe for magtanvendelse. Følgegruppen består af 2 visitatorer og udviklingskonsulenten for demensområdet. Følgegruppen agerer på vegne af Byrådet. Følgegruppen skal sikre, at alle indberetninger registreres og vurderes på baggrund af lovgivningen. Derudover skal følgegruppen give feedback på det faglige eller pædagogiske arbejde i forbindelse med, at en magtanvendelse har fundet sted.

Kommunerne vælger selv deres måde at arbejde med indberetningerne. Det betyder, at nogle kommuner har valgt ikke at forholde sig til de indberetninger, der kommer fra andre kommuner. I Ikast-Brande Kommune forholder vi os til alle indberetninger fra andre kommuner.

3. Hvem er målgruppen for magtanvendelsesreglerne?

Den 1. januar 2020 trådte nye magtanvendelsesregler i kraft, som gav udvidede beføjelser og gjorde flere af mulighederne mere lempelige. I reglerne sondres der imellem to borgermålgrupper. Den første borgermålgruppe er de borgere, som lider af en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som ikke er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. Den anden borgermålgruppe er de borgere, som lider af en betydelig og nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. Sidstnævnte giver yderligere udvidede beføjelser. Derudover er der nogle bestemte handlinger, der ikke længere karakteriseres som magtanvendelser, og kan foretages uden registrering og indberetning.

For Sundhed og Ældre omhandler sagerne primært borgere, der lider af en betydelig og nedsat psykisk funktionsevne, som er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse.

4. Hvilke typer af magtanvendelser kan anvendes under bestemte forudsætninger?

Områder der med de nye regler ikke karakteriseres som magtanvendelser, og som ikke skal registreres og indberettes:

- **Husorden:**
Tilbud (efter serviceloven) må udarbejde en vejledende husorden, der udstikker regler og retningslinjer for ophold på bo- eller dagtilbuddets fællesarealer. Husordenen skal udarbejdes sammen med borgere og pårørende. Husordenen kan ikke danne grundlag for magtanvendelser eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten, og indeholder derfor ikke rettigheder til at sanktionere eventuelle 'brud' på husordenen.
- **Fysisk Guidning:**
Hvis personalet (som et led i omsorgen for at sikre tryghed og trivsel) forgæves har forsøgt at løse en situation fagligt eller pædagogisk, må personalet lægge en arm på borgers skuldre for at vise, at personalet ønsker at borger skal følge med. Fysisk guidning må ikke indeholde fastholdelse.
- **Tryghedsskabende velfærdsteknologi uden forudgående afgørelse på demensområdet.**
Personalet kan anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi for at sikre en persons tryghed, værdighed og omsorg. Dette kan anvendes uden registrering og indberetning hvis den pågældende borger, fremtidsfuldmægtige (en person der varetager personens interesser, når fremtidsfuldmagten træder i kraft) eller værge ikke modsætter sig det.

Magtanvendelser som må foretages under visse omstændigheder, og som skal registreres og indberettes, omfatter nu:

- **Afværgenhjælp:**
Personalet må kortvarigt fastholde eller føre en person væk fra en situation, når det er nødvendigt for at afværge, at vedkommende forårsager væsentlig ødelæggelse på indbo eller andre værdier. Det er en betingelse, at der er tale om fysiske genstande af betydelig økonomisk værdi eller affektionsværdi. Genstanden kan både tilhøre en anden eller borgeren selv. Afværgenhjælp må besluttes og foretages på tilbud med det samme, og indberettes efterfølgende til orientering.
- **Fastholdelse:**
Ligesom tidligere er det fortsat lovligt at fastholde, tilbageholde eller føre en person tilbage til sin bolig eller andet opholdsrum, når personen er til fare for sig selv eller andre. For voksne med demens el. lign. er der også mulighed for at fastholde ved meget grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd, hvis baggrunden er at sikre en eller flere andre personers værdighed, tryghed og sikkerhed. Det kan eksempelvis anvendes hvis en borger, går ind i en anden borgers bolig, uden at vedkommende ønsker det. Fastholdelse må besluttes og foretages af personalet med det samme, og personalet skal efterfølgende lave en indberetning.
- **Kortvarig fastholdelse i personlig hygiejnesituationer:**
I udgangspunktet er det frivilligt om borgerne ønsker hjælp til personlig hygiejne. Personalet kan for borgere med demens fastholde borger kortvarigt, hvis det er nødvendigt for at sikre borgerens omsorg, sikkerhed og værdighed. Ved fastholdelse i personlige hygiejnesituationer må magtanvendelsen besluttes og foretages af personalet med det samme. Personalet laver efterfølgende en indberetning.
- **Særlige døråbnere**
Der kan ligesom tidligere anvendes særlige døråbnere, når det er absolut nødvendig for at afværge, at en eller flere borgere udsætter sig selv eller andre for at komme væsentligt til skade ved at forlade stedet. Der må ikke anvendes egentlige aflåsningssystemer, men kun løsninger der forsinker passage. Før bestemmelsen om særlige døråbner kan anvendes, skal tilbuddet ansøge kommunen om godkendelse heraf på den pågældende borger. Alle der ikke kan betjene de særlige døråbnere, skal have den nødvendige hjælp til at åbne døren.
- **Anvendelse af stofseler**
Der kan ligesom tidligere anvendes bløde stofseler til fastspænding af borger for at forhindre fald, der kan resultere i væsentlig personskade, som fx brækkede lemmer, kraniebrud, hjernerystelse, tabte eller løse tænder. Den væsentlige personskade skal dog individuelt vurderes ud fra den pågældendes helbredstilstand. Stofseler må ikke anvendes til at begrænse borgerens mobilitet, hvis borgeren fx er utryk eller vandrer hvileløst omkring. Før stofseler kan anvendes, skal tilbuddet ansøge kommunen herom.
- **Anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi:**
Idet teknologiområdet udvikler sig løbende, er der på nationalt niveau, nedsat et udvalg for tryghedsskabende velfærdsteknologi, som mindst en gang årligt udarbejder en indstilling til social- og indenrigsministeriet om, hvilke former for tryghedsskabende velfærdsteknologi, der kan anvendes efter reglerne om magtanvendelse. Formålet med at bruge denne form for teknologi er at understøtte borgernes bevægelsesfrihed, omsorg, værdighed, tryghed og sikkerhed. Af tilladte former for velfærdsteknologi er på nuværende tidspunkt ind- og udgangsalarm, fald- og anfalds alarmer og lokaliserings- og sporingssystemer. Der er mulighed for at anvende tryghedsskabende velfærdsteknologi uden at det karakteriseres som magtanvendelse. Det forudsætter dog at borgeren med demens, dennes værge eller fremtidsfuldmægtig ikke modsætter sig. Såfremt borger, dennes værge eller fremtidsfuldmægtig modsætter sig, og tilbuddet vurderer, at borgerene vil være i risiko for personskade, og at brug af teknologi vil afværge risikoen, kan tilbuddet ansøge om at benytte dette. Ansøgningen sendes til kommunalbestyrelsen, der afgør sagen. Tilladelsen kan bruges i op til 12 måneder og brug af teknologien skal indberettes til kommunalbestyrelsen en gang månedlig.
- **Låsning og sikring af ydredøre og vinduer:**
Kommunalbestyrelsen kan give tilladelse til, at medarbejdere kan låse ydredøre eller vinduer til en borgers bolig på botilbud, hvis der er risiko for at borgeren forlader sin bolig og derved udsætter sig selv eller andre for fare. Der skal altid være mindst én uaflåst dør i borgerens bolig af hensyn til at kunne færdes frit og af hensyn til brand. Aflåsningen må ikke omfatte døre mellem borgers bolig og botilbuddets indendørs fællesarealer. Aflåsning af ydredøre til borgers egen bolig omfatter også borgers terrassedøre, altandøre, havelåger og lign. Tilladelsen gælder i 12 måneder. Før låsning og sikring af ydredøre og vinduer kan anvendes, skal tilbuddet ansøge kommunalbestyrelsen herom.
- **Optagelse i botilbud uden samtykke:**
Hvis det er absolut påkrævet, for at borgeren kan få den nødvendige hjælp, og personen udsætter sig selv for væsentlig personskade, og hjælpen ikke kan gives i den nuværende bolig, er det muligt, at flytte borgeren med tvang. Dette gælder borgere, som modsætter sig flytning, eller som ikke kan give et informeret samtykke hertil. Flytning uden samtykke er et meget vidtgående indgreb i selvbestemmelsesretten og sker kun undtagelsesvist. Det er i disse tilfælde Familieretshuset som træffer afgørelse herom efter indstilling fra kommunalbestyrelsen. Det er imidlertid muligt at flytte en borger med demens, der mangler evnen til at give informeret samtykke, og som ikke

modsetter sig det, når dennes fremtidsfuldmægtige eller værge tiltræder beslutningen. Det er en forudsætning, at ophold i et botilbud/plejebolig er nødvendigt, for at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og at det i det konkrete tilfælde vurderes omsorgsmæssigt at være det mest hensigtsmæssige for den pågældende. Selve flytningen skal indberettes som magtanvendelse til kommunalbestyrelsen.

5. Magtanvendelser 2021 i Sundhed og Ældreområdet

Tabel 1: Samlet antal indberetninger, Sundhed og Ældreområdet

	2017	2018	2019	2020	2021
Magtanvendelser (akutte)	9	7	25	16	2
Ansøgning om tilladelse til magtanvendelse	2	0	3	3	1
Optagelse i botilbud uden samtykke				0	0
Flytning uden samtykke-demens*				7	22
Antal indberetninger i alt	11	7	28	26	25

*Der er sket ændringer i regelsættet med den nye lovgivning 2020.

Af tabel 1 fremgår det at antallet af magtanvendelser i 2021 er 25 og dermed på niveau med 2020. Faldet i akutte magtanvendelser kan tilskrives en enkelt borgersag, hvor borger nu er afgået ved døden. Antal indberetninger på flytning uden samtykke er steget, og er et udtryk for at reglerne for indberetning er ved at blive implementeret.

Tabel 2: Antallet af magtanvendelser fordelt på type af magtanvendelser Sundhed og Ældreområdet

Type af magtanvendelse	2020	2021
Afværgehjælp		
Fastholdelse	5	
Fastholdelse i personlige hygiejnesituationer	11	2
Særlige døråbnere		
Anvendelse af stofseler		
Tryghedsskabende velfærdsteknologi		
Låsning og sikring af ydredøre og vinduer	2	1
Optagelse i botilbud uden samtykke	0	0
Flytning uden samtykke-demens	7	22
Andet		
I alt	25	25

Langt hovedparten af magtanvendelserne i Sundhed og Ældreområdet, der har fundet sted i 2021, vedrører optagelse i botilbud uden samtykke. Det er i situationer, hvor en borger med demens flytter i en plejebolig, og hvor borgeren ikke kan give et informeret samtykke. I de situationer arbejder plejecentrene, medarbejdere og familie tæt sammen om at sikre en så god indflytning som muligt, så borgeren tager imod tilbuddet om indflytning og således ikke modsætter sig at flytte. Hvilke tiltag der er arbejdet med inden flytningen, under flytningen og lige efter flytningen beskrives i indberetning til faglig følgegruppe for magtanvendelse. Borgerens reaktioner og adfærd beskrives også. I 2021 var det tilfældet for 22 borgere, heraf var der ingen, der modsatte sig, hvormed indflytningerne forløb planmæssigt.

Følgegruppen vurderer, at antallet af borgere der optages i botilbud uden samtykke er forventelig, da mange borgere har demens eller symptomer herpå i moderat til svær grad, når de flytter i en plejebolig, hvilket betyder at de ikke er i stand til at give informeret samtykke.

6. Hvordan har der været arbejdet med magtanvendelsesreglerne i 2021?

Medarbejderne er uddannet i metoden Personcentreret omsorg. Det er med udgangspunkt i denne metode, at der dagligt bliver arbejdet forebyggende i forhold til at undgå situationer, hvor der kan opstå risiko for magtanvendelse. Hvis medarbejderne vurderer, at der er en særlig risiko for, at der kan blive behov for magtanvendelse over for en borger, udarbejder de en forebyggende handleplan for magtanvendelse.

Der er således et systematisk og vedvarende fokus på at forebygge brug af magtanvendelse. Brug af magt kan have store konsekvenser for borgerens trivsel. Dertil kommer, at medarbejderne belastes af at komme i situationer, hvor udøvelse af magt kan blive nødvendigt. Derfor er det vigtigt at arbejde forebyggende.

Nøglepersoner for demens undervises løbende i reglerne. Magtanvendelsesreglerne har således været et tema på møderne i 2020 og 2021. Ud over undervisning i regler og principper for magtanvendelse, er der undervist i at lave faglig forebyggende handleplaner for magtanvendelse.

I forhold til implementering af demensstrategien indkalder distriktslederne 2 gange årligt deres ledere og demensnøglepersoner til møder. Her drøftes Magtanvendelsesreglerne også, samt hvorledes der arbejdes med forebyggende handleplaner for magtanvendelse.

Styregruppen vedrørende demensstrategien har besluttet, at undervisning af øvrige medarbejdere skal foregå lokalt, når en konkret problematik opstår. Lokallederne kan invitere udviklingskonsulenten for demensområdet til at undervise i magtanvendelsesreglerne og drøfte konkrete problematikker og situationer. Nøglepersoner for demens skal også deltage i disse møder. Der har været 2 opfølgninger på indberetninger i 2021, hvor en aktuel sag er drøftet.

Ved akutte indberetninger er det den pågældende medarbejder, som har udført magtanvendelsen, der skal skrive indberetningen. Det kan stille høje krav til medarbejderen, der ikke altid har indgående kendskab til reglerne. Udover at kunne trække på udviklingskonsulenten for demensområdet, har medarbejderne adgang til arbejdsgangsbeskrivelser for indberetningerne samt vejledning til, hvorledes indberetningen udfyldes.

Faglig følgegruppe deltager løbende i regionale netværksmøder for magtanvendelse, hvilket er af stor værdi i forhold til at drøfte reglerne nærmere på tværs af kommuner.

Sundheds- og Ældreudvalget behandler sagen i deres møde den 4. maj 2022, hvorfor høringsvar bedes foreligge der.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 2: Høring: Uanmeldte tilsyn på plejecentre 2021-2022

27.42.00-K08-1-21

Beslutning

Ældrerådet afgiver følgende høringssvar:

Ældrerådet fik en grundig gennemgang, som satte fokus på de væsentligste punkter og den personcentrerede omsorg.

Ældrerådet undrer sig over, at der kan være ventetid på at få ændret en uhensigtsmæssig kost. Ældrerådet foreslår en mere fleksibel tilgang til kostleverancen til beboere på plejecentrene, så det hurtigere matcher beoernes behov. Tre ugers ventetid på ændringer synes urimelig lang.

Ældrerådet har en forventning om, at tilsynsrapporterne fremover findes på alle plejecentres hjemmeside. Både de kommunale og ikke kommunale plejecentre.

Ældrerådet foreslår en mere anerkendende tilgang i ordlyden, når der ingen bemærkninger er, og at tilsynet fremhæver de gode eksempler i "det grønne felt", hvor der i dag blot står "Ingen bemærkninger".

Behandlingsforløb

Ældrerådet den 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet afgiver høringssvar vedr. de uanmeldte kommunale tilsyn på plejecentrene og rehabiliteringscentret 2021-2022.

Sagsfremstilling

Ifølge retssikkerhedslovens § 16 og servicelovens § 151 har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83 og 86 (personlig og praktisk hjælp samt træning) løses og leveres i overensstemmelse med de afgørelser, kommunalbestyrelsen har truffet efter disse bestemmelser, og i henhold til kommunens vedtagne kvalitetsstandarder.

Den generelle tilsynsforpligtigelse omfatter således løsningen af opgaver, som kommunen er ansvarlig for, både indholdet i tilbuddene og den måde, opgaverne løses på.

Formålet med tilsynsbesøgene er at sikre, at der sættes fokus på de kommunale opgaver efter lovens §§ 83 og 86.

Tilsynene skal desuden skabe mulighed for læring og fremadrettet udvikling.

Efter afviklingen af samtlige tilsyn på plejecentrene og rehabiliteringscentret, udarbejdes en samlet redegørelse og orientering til Ældrerådet og Sundheds- og Omsorgsudvalget i form af en sagsfremstilling til deres møde. Dette sker hermed.

Ved tilsynet blev der taget udgangspunkt i ”Kriterier og Vejledning for Kommunalt tilsyn for plejebolig i Ikast-Brande Kommune”.

Det uanmeldte tilsyn blev gennemført af et privat firma, som varetager uanmeldte tilsyn i flere kommuner. Det private firma har tre gange før varetaget de uanmeldte tilsyn i Ikast-Brande kommune.

Tilsynene blev gennemført i slutningen af 2021 og begyndelsen af 2022.

De faglige fokusområder for de uanmeldte tilsyn er ligesom sidste gang:

- Demensstrategien "Sund hele vejen - et værdigt liv med demens"
- Personcentreret omsorg - at se mennesket fremfor sygdommen
- Hvordan omsættes viden om Personcentreret omsorg til praksis?
- Tværfagligt samarbejde

Der blev ved tilsynet taget udgangspunkt i spørgeskemaer, der var udarbejdet ud fra ovenstående fokusområder.

Spørgsmålene i spørgeskemaerne var ikke kendte for de deltagende personer på forhånd. De har derfor ikke haft mulighed for at forberede deres svar inden tilsynet.

De tilsynsførende fra det private firma, har tidligere modtaget undervisning i "Personcentreret omsorg" fra demenskonsulenter i Ikast-Brande kommune.

De tilsynsførende talte ved tilsynet med 3 beboere / borgere, samt tilstedeværende pårørende.

Der var pårørende tilstede ved alle tilsynene.

Da det er et uanmeldt tilsyn, er der ikke på forhånd eller under tilsynet taget kontakt til andre pårørende.

Tilsynet talte med 1 - 6 tilfældigt valgte medarbejdere, ligesom lederen deltog i samtalen på alle plejecentrene.

Spørgsmålene dannede grundlag for en dialog. De tilsynsførendes rolle heri var at stille uddybende og afklarende spørgsmål set i lyset af, at der også er tale om en kontrolfunktion.

Det udviklings- og læringsmæssige perspektiv skulle efterfølgende gerne fremgå af tilsynskonklusionen og anbefalingerne heri.

De tilsynsførende besigtigede ved de uanmeldte besøg plejecentrenes lokaler, faciliteter og beboernes lejligheder.

Der er udarbejdet et konklusionsskema for hvert plejecenter indeholdende anbefalinger til udviklingspotentialer samt bemærkninger, hvor der efterfølgende skulle udarbejdes en handleplan.

Bemærkningerne kan være givet på baggrund af ikke -acceptable forhold, som måtte være fremkommet under samtalerne eller ved gennemgang af den elektroniske borgerjournal i Cura.

Anbefalingerne til udviklingspotentialerne skal ses som udviklingspunkter, man på stedet med fordel kan udvikle på / arbejde videre med.

Inden den endelige tilsynsrapport forelå har hvert plejecenters leder haft rapporten i høring med henblik på rettelse af eventuelle faktuelle fejl.

Generelt:

Generelt har tilsynene også denne gang vist, at beboerne/borgerne er tilfredse med plejen og omsorgen, og får den hjælp, de har brug for.

Beboerne/borgerne finder, at der er en respektfuld og god kommunikation med medarbejderne, at de har mulighed for at bestemme, eksempelvis hvornår man ønsker at stå op samt gå i seng.

Beboerne/ borgerne giver udtryk for, at de har mulighed for at være fysisk aktiv i det omfang, de magter det.

Beboerne/ borgerne er generelt tilfredse med maden, mens flere bemærker, at de spiser måltiderne i egen lejlighed istedetfor fælles med de øvrige beboere.

De pårørende føler sig generelt godt inddraget.

Medarbejderne beretter om demenspolitikken og personcentreret omsorg, og hvordan det er omsat til hverdagen. Blandt andet via borgerkonferencer, samt opmærksomhed på beboernes "trivselskar". Derudover opfordres pårørende til at beskrive beboerens livshistorie.

Tilsynet finder, at man på plejecentrene er meget opmærksom på den personcentrerede omsorg, og at det især gør en forskel, at lederen sikrer implementeringen.

Bemærkninger og anbefalinger til udviklingspotentiale:

Der kan gives "Ingen bemærkninger", "Bemærkninger", "Betydende mangler" og "Kritisable forhold".

Ved 5 af de 8 tilsyn, er der givet "Ingen bemærkninger".

Ved 1 af de 8 tilsyn er der givet "Bemærkninger", hvorefter der er udarbejdet en handleplan på emnerne.

Ved 2 af de 8 tilsyn er der givet "Betydende mangler", hvorefter der er udarbejdet en handleplan på emnerne.

"Bemærkningerne" og "Betydende mangler" er gået på:

- Manglende eller mangelfuld besøgsplan hos beboerne / borgerne
- Manglende dokumentation for hørbart samtykke
- Manglende livshistorier
- Manglende vurdering af beboernes /borgernes funktionsevne
- Manglende sundhedsmæssige oplysninger
- Manglende implementering af omsorgssystemet Cura

Der er udarbejdet og modtaget handleplaner i forhold til alle bemærkninger.

Handleplanerne er efterfølgende godkendt.

Ved alle tilsyn er der givet anbefalinger til udviklingspotentiale.

Anbefalingerne vedrører:

- At der generelt skal være fokus på dokumentationen, herunder at der udfærdiges livshistorie for alle borgerne
- At besøgsplanerne er opdaterede
- At der er fokus på borgernes individuelle ønsker til maden og måltiderne
- At der er fokus på ro og nærvær i plejesituationerne
- At beboerne / borgerne støttes i meningsfulde aktiviteter
- At have fokus på undervisning af nye medarbejdere i personcentreret omsorg, omsorgssystemet Cura, ernæringscreening mm
- At fortsætte det gode arbejde

Sundheds- og Ældreudvalget behandler sagen i deres møde den 4. maj 2022, hvorfor høringssvar bedes foreligge der.

Bilag:

- Godkendt tilsynsrapport Solbakken
- Godkendt tilsynsrapport Østervang
- Godkendt tilsynsrapport Engparken
- Godkendt tilsynsrapport Rolighedsparken
- Godkendt tilsynsrapport Bøgildlund
- Godkendt tilsynsrapport Grønneparken
- Godkendt tilsynsrapport Kærmindeparken
- Godkendt tilsynsrapport Rehabiliteringscentret

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Plejecenter Østervang 20212022.pdf

Tilsynsrapport Plejecenter Solbakken 20212022.pdf

Engparken plejecenter ikast-Brande 2021_2022.pdf

Tilsynsrapport Kærmindeparken 20212022.pdf

Rehabiliteringscenter Ikast-Brande 2022.pdf

Friplejehjemmet Grønneparken 20212022.pdf

Bøgildlund plejecenter. 20212022.pdf

Rolighedsparken 2021-2022. pdf

Punkt 3: Status efter opfølgende (nr. 2) Ældretilsyn og Sundhedsfagligt tilsyn på Rehabiliteringscentret

00.15.00-A00-16-21

Beslutning

Ældrerådet tager orienteringen til efterretning.

Ældrerådet har tillid til det arbejde, der foregår på Rehab, og er imponeret over, at Rehab er nået i mål med kravene allerede nu.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- orienteringen om det opfølgende Ældretilsyn og Sundhedsfaglige tilsyn den 15. marts 2022 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Styrelsen for patientsikkerhed var den 24. juni 2021 på et kombineret Ældre- og Sundhedsfagligt reaktivt tilsyn på Rehabiliteringscentret. Det kombinerede tilsyn var et reaktivt tilsyn, da Styrelsen havde modtaget en telefonisk bekymringshenvendelse. Som opfølgning på det kombinerede tilsyn blev der udarbejdet 2 tilsynsrapporter og i den forbindelse udstedt påbud, som Rehabiliteringscentret skal efterleve, inden påbuddet kan ophæves igen. Formuleringen af påbuddet fremgår af sagsfremstillingen fra den 30. september 2021. Inden påbuddet kan ophæves, gennemfører Styrelsen for Patientsikkerhed et opfølgende tilsyn for at undersøge om alle dele af påbuddet er efterlevet.

Tilsynsrapporterne og den handleplan, som er udarbejdet for at kunne sikre efterlevelse af påbuddet blev præsenteret og drøftet på Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 30. september 2021. På Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 9. december 2021 blev der fremlagt status for implementering af handleplanen samt præsenteret temaer til en udviklingsplan for Rehabiliteringscentret.

Den 30. november 2021 kom Styrelsen for patientsikkerhed på et opfølgende tilsyn. Tilsynet var også denne gang et kombineret Ældre- og Sundhedsfagligt tilsyn. Tilbage meldingen på tilsynet var, at Rehabiliteringscentret arbejder henimod at efterleve påbuddet, men at påbuddet ikke kunne ophæves, da der stadig var mangler omfattet af påbuddet (se sagsfremstilling fra den 23. februar 2022). Der ville derfor blive foretaget endnu et opfølgende tilsyn.

Det opfølgende tilsyn den 15. marts 2022

Den 15. marts 2022 kom Styrelsen for Patientsikkerhed på opfølgende tilsyn nr. 2. Tilsynet var også denne gang et kombineret Ældre- og Sundhedsfagligt tilsyn.

Tilsynet foregik via observationer, instruks gennemgang, medicin gennemgang, journal gennemgang og interview med 3 borgere, 3 pårørende, ledelse og medarbejdere.

Tilbage meldingen på tilsynet var, at påbuddene kunne ophæves, da der var "Ingen problemer af betydning for patientsikkerheden/Ingen problemer for den fornødne kvalitet". Tilbage meldingen på det sundhedsfaglige tilsyn og Ældre tilsynet er beskrevet i nedenstående.

Tilbage melding på det Sundhedsfaglige tilsyn

Styrelsen for Patientsikkerhed har ved vurderingen til ophævelse af påbuddet lagt vægt på, at der var arbejdet målrettet og systematisk med den sundhedsfaglige journalføring og sygeplejefaglige vurderinger, som nu var fyldestgørende. Der blev ikke identificeret mangler ved gennemgang af de tre journaler, som blev gennemgået ved tilsynet. Instruks for medicin håndtering var implementeret, og der blev ikke identificeret mangler i medicin håndteringen. (Rapporten er vedlagt)

Tilbage melding på Ældre tilsynet

Styrelsen for Patientsikkerhed har ved vurderingen til ophævelse af påbuddet, her lagt vægt på, at Rehabiliteringscentret har arbejdet målrettet og systematisk med dokumentationen i den social og plejefaglige journal og der er implementeret arbejdsgange for inddragelse af pårørende ved at indbyde til en opstarts samtale, hvor personalet blandt andet fremmer den nødvendige samtale om eventuelle ønsker til livets afslutning. De interviewede borgere gav udtryk for at opleve livskvalitet og selvbestemmelse, samt at de blev inddraget i beslutninger i forhold til deres hverdag.

Der blev ikke identificeret mangler vedrørende anvendelse af metoder til borgere med kognitive funktionsnedsættelser, psykisk sygdom og/eller misbrug samt forebyggelse af magt. Ligesom der var implementeret screeningsværktøj for de forebyggende indsatser, der understøtter borgernes sammenhængende behov for hjælp, pleje og omsorg igennem hele døgnet. Der er arbejdet målrettet med det tværfaglige samarbejde og målsætning for borgernes træningsindsats.

Tilsynet har vurderet, at rehabiliteringscentret fremstår velorganiseret, med relevante arbejdsgange og procedure for at udføre sammenhængende og helhedsorienteret hjælp, pleje og omsorg til borgerne igennem hele døgnet. Der er opmærksomhed på, hvis borgerne ved udskrivelse fra Rehabiliteringscentret har et aktuelt potentiale for træningsforløb. Alle medarbejdere, kan tilgå de relevante oplysninger, for at der kunne skabe sammenhæng imellem de forskellige faglige indsatser og herved arbejde mod den samme målsætning. (Høringsudkastet til den endelige rapport er vedlagt)

De næste skridt

Rehabiliteringscentret arbejder videre med at sikre det fortsatte fokus på indsatserne fra handleplanen (se beskrivelserne i de tidligere udvalgssager), selvom om påbuddet ophæves. Desuden pågår arbejdet med at lave en udviklingsplan, som skal være næste skridt efter implementering af handleplanen. Dette er også nærmere beskrevet i sagsfremstillingen fra 23. februar 2022.

Bilag:

- Tilsynsrapport sundhedsfagligt tilsyn
- Høringsrapport Dybdalsparken

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Tilsynsrapport Sundhedsfagligt tilsyn marts 2022 - Rehabiliteringscenter Dybdalsparken

Høringsrapport Dybdalsparken - reaktivt ældretilsyn

Punkt 4: Drøftelse af emner til Sundheds- og Ældreudvalgets møde med Ældrerådet den 8. juni 2022

27.69.40-G01-5-18

Beslutning

Ældrerådet ønsker at drøfte følgende emner med Sundheds- og Ældreudvalget:

- Kan Ældreråd og Sundheds- og Ældreudvalget udvikle fælles pejlemærker? F.eks har Ældrerådet i 2022 fokus på følgende:
  - Projekt Erantis 2
  - Ældreboliganalyse
  - Seniorbofælleskaber
  - Ensomhed
  - Tilgængelighed
- Fremtidens boliger til ældre

Ældrerådets pejlemærker fremsendes til udvalget inden mødet.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet drøfter hvilke emner de ønsker at drøfte med Sundheds- og Ældreudvalget på det årlige møde.

Sagsfremstilling

Hvert år afholdes et møde med Sundheds- og Ældreudvalget, hvor forskellige emner kan drøftes.

Ældrerådet inviteres til at deltage på Sundheds- og Ældreudvalgets møde den 8. juni 2022.

Invitation følger senere.

Ældrerådet opfordres til at drøfte, hvilke emner de ønsker på dagsordenen.

Ældrerådets formandsskab har følgende forslag:

- Dokumentationsbehov i fremtidens ældrepleje
- Samarbejde og fælles pejlemærker Ældreråd og Sundheds- og Ældreudvalg
- Fremtidens boliger til ældre

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 5: Planlægning af FN's internationale ældredag

27.69.40-G01-2-18

Beslutning

FNs internationale ældredag den 1. oktober er i år en lørdag.

Ældrerådet vælger at afholde et arrangement på dagen. Ældrerådet håber på at afholde mødet på Artium i Brande.

Der nedsættes et lille udvalg, som skal forberede dagen: Ella Rasmussen (formand for gruppen), Birgit Worm, Tove Jensen, og Bernth Bech.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Formanden indstiller, at

- Ældrerådets afholdelse af FN's internationale ældredag drøftes.

Sagsfremstilling

FN's internationale ældredag markeres hvert år, den 1. oktober.

Dagen sætter fokus på ældres, civilsamfundets, FN-organisationers og medlemsstaternes indsats, for at sætte ældre menneskers vilkår på den internationale udviklingsdagsorden.

Hvert år har sit særlige tema.

Der er endnu ikke udmeldt tema for 2022.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 6: Orientering om afrapportering anvendelse af værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2020

00.15.00-A00-74-18

Beslutning

Ældrerådet tager orienteringen til efterretning.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget, 21. januar 2021:

- Afrapportering for brug af midlerne for 2020, på 676.700 kr. udskydes til udgangen af 2021, da indsatserne grundet covid-19 er blevet udskydt og dermed fortsætter ind i 2021.
- der for 2021 frigives 576.000 af de 720.000 kr. som er tildelt Ikast-Brande Kommune til bekæmpelse af ensomhed via finansloven 2019 til forebyggelse af ensomhed på plejecentre via dagsture og aktiviteter

Beslutning fra Sundheds- og Ældreudvalget, 23. marts 2022, pkt. 6:

Taget til efterretning.

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet tager orientering om afrapportering til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommunalbestyrelsen har siden den 1. marts 2016 været forpligtet til at træffe beslutning om en værdighedspolitik for den kommunale ældrepleje. Der er desuden fulgt midler med til at implementere indsatserne.

Partierne bag finansloven for 2019 besluttede, at kommunernes indsatser i forhold til at bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre skal styrkes, således at bekæmpelse af ensomhed skal indgå som et af de områder, som skal beskrives i kommunernes værdighedspolitik. Værdighedspolitikken for Ikast-Brande Kommune blev derfor revideret og godkendt af Sundheds- og Omsorgsudvalget den 5. december 2019. Den nuværende Værdighedspolitik er gældende i perioden 2020-2022.

Værdighedspolitikken indeholder følgende områder:

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død

- Pårørende
- Styrkelse af fællesskaber (Bekæmpelse af ensomhed)

Lovgrundlaget er lov om social service §81a stk. 2. I bekendtgørelsen om værdighedspolitikker for ældreplejen fremgår det, at Byrådet skal vedtage en ny værdighedspolitik i det første år af hver valgperiode. Bekendtgørelsen er ændret januar 2019.

Som for de øvrige områder i værdighedspolitikken er det op til den enkelte Kommunalbestyrelse at beslutte, hvordan der lokalt skal arbejdes med "Bekæmpelse af ensomhed", herunder hvilke konkrete indsatser kommunen vil igangsætte.

I finansloven for 2019 blev der afsat 100 mio. kr. årligt i perioden 2019-2022 til at styrke kommunens indsatser til bekæmpelse af ensomhed blandt ældre. Midlerne udmøntes via bloktilskuddet og som et særtilskud på baggrund af nøglen i tilskuds- og udligningssystemet for udgiftsbehovet for ældreområdet.

Ikast-Brande Kommunes andel er 720.000 kr. hvert år i perioden 2019-2022. Der er en forventning om at midlerne videreføres efter 2022 som bloktilskud, men der er ikke udmeldt en endelig afklaring endnu.

Bevillingen er medtaget på usikkerhedslisten til budgetopfølgningen pr. 30. september 2019.

Bekæmpelse af ensomhed

I Ikast-Brande Kommunes værdighedspolitik for 2020-2022 er indsatsen omkring bekæmpelse af ensomhed kaldet "Styrkelse af fællesskaber" og formuleret på følgende måde:

Styrkelse af fællesskaber:

Alle mennesker har brug for at indgå i relationer og fællesskaber for at kunne trives. Ufrivillig ensomhed er skadeligt for et menneskes sundhed, både fysisk og mentalt. Man er i større risiko for at blive ufrivillig ensom ved overgange i livet f.eks. fra arbejdsliv til pension eller i forbindelse med tab af ægtefælle. Jo længere man har været ufrivillig ensom jo svære er det at bryde ud af ensomheden og skabe nye relationer.

Fællesskaber og relationer opstår bedst i civilsamfundet i samspillet mellem borgere og frivillige organisationer med opbakning fra kommunen.

Derfor sætter Ikast-Brande Kommune fokus på:

- Information til kommende pensionister om aktivitetstilbud i kommunen
- Opsporing af borgere via hjemmepleje, sygepleje, forebyggende hjemmebesøg, pårørende konsulent, som har behov for støtte til at indgå i fællesskaber
- Anerkendelse af og opbakning til de frivillige organisationer
- Frivillighedskoordinator, som støtter op om de frivillige
- Kommunale tilbud om aktiviteter og fællesskaber for de borgere, der ikke kan indgå i de tilbud, der foregår i civilsamfundet
- Indsatser til forebyggelse af ensomhed på plejecentrene.

Indsatserne er formuleret på baggrund af input på det årlige dialogmøde med Byrådet, Ældreråd, Handicapråd og MED-Ældre samt fokusgruppeinterview med frivillige.

Midler til bekæmpelse af ensomhed og styrkelse af fællesskaber 2020

Der blev i 2020 frigivet 676.700 kr. af de 720.000 kr. til følgende 8 indsatser:

1. Et årligt informationsmøde for borgere, der snart forlader arbejdsmarkedet
2. Generel informationskampagne om eksisterende fællesskaber i Ikast-Brande Kommune
3. Opsporing/screening af ensomhed hos borgere, der får meget hjemmehjælp
4. Samarbejde med frivillige om forebyggelse af ensomhed. Proces om samarbejde med de frivillige foreninger og organisationer om anerkendelse og opbakning til de frivillige organisationer og foreninger.
- 5-7. Projektkoordinator til pilotprojekt "Følge afsted til fællesskaber" med forskellige indsatser/målgrupper "ensomme ældre, som ikke får hjælp", "indsats for enlige mænd" og "inklusion af nye målgrupper på aktivitetscentrene"
8. Opstart af cykling uden alder på plejecentrene

Grundet covid-19 var der flere af indsatserne, som ikke var mulige at igangsætte og gennemføre i store dele af 2020, hvilket gjorde at Sundheds- og Omsorgsudvalget på deres møde den 21. januar 2021 besluttede, at afrapporteringen for 2020 midlerne blev udskudt, således at midlerne også kunne anvendes i 2021. Da 2021 også bød på en del restriktioner grundet covid-19, er nogle af indsatserne fortsat ind i 2022. Desuden er nogle af indsatserne tilpasset og videreudviklet, så det trods restriktioner, har været muligt at arbejde med at forebygge ensomhed.

Afrapportering for 2020

Der er på baggrund af de 8 ovenstående indsatser arbejdet med følgende indsatser til bekæmpelse af ensomhed og styrkelse af fællesskaber(se også bilag 1 om "Afrapportering anvendelse af midler til bekæmpelse af ensomhed 2020"):

Indsats Afrapportering 2020
1-8

- 1 Det første informationsmøde, hvor aldersgruppen er nedsat til under 65 år er afholdt i marts 2022. Et af emnerne er livsmød. Desuden deltager også aktivitetscentrene og fortæller om deres aktiviteter.

(Bilag 2 invitation til informationsmødet)
- 2 Der har været artikler i "Fokus", hvor der er besøgt forskellige fællesskaber og aktiviteter.
- 3 Der var planer om at afholde en temadag omkring opsporing af ensomhed, men da covid-19 besværliggjorde afholdelse af temadage blev der istedet udarbejdet 3 korte film om ensomhed og hvordan man kan hjælpes ud af ensomhed. Filmene skal anvendes af hjemmeplejen på f.eks. personalemøder til at sætte fokus på ensomhed.

Der er også udarbejdet et lille "visitkort" med et screeningsværktøj til opsporing af ensomhed (Bilag 3 visitkortet).
- 4 Det var oprindeligt planen at afholde en workshop i samarbejde med de frivillige foreninger og organisationer om forebyggelse af ensomhed bl.a. med fokus på teknologi, men her måtte også tænkes alternativt. Så istedet blev der

oprettet en "pulje", som gav foreningerne mulighed for at afprøve nye ideer til at forebygge ensomhed med udgangspunkt i teknologiske løsninger.

Der er 3 foreninger, der har budt ind ift. at anvende I-pads til bl.a. at hjælpe beboere på plejecentre til at holde kontakt til pårørende, aktiviteter for svagt hørende samt andre aktiviteter.

Det resterende beløb anvendes til 2-3 motordrevne kørestole til de frivillige på plejecentrenes skubbehold.

5-7 Det er to af de forebyggende medarbejdere, der har haft opgaverne som projektkoordinatorer i pilotprojektet. De har været tilknyttet henholdsvis Aktivcenter Norgesgade og Aktivitetscentret på Bavnehøj.

Opgaven har i perioden været besværliggjort af, at aktivitetscentrene har været nedlukket i perioder grundet covid-19 og derfor i perioder ikke været fællesskaber at følge borgerne til. Derfor har det hverken i 2020 eller 2021 været muligt at anvende alle timerne til projektet. For at sikre, at projektet får mulighed for at gennemføre alle indsatser, kører den del af projektet videre i 2022.

De erfaringer, der er på nuværende tidspunkt i projektet, er at der har været særligt fokus på enlige mænd. De 2 projektkoordinatorer har bl.a. besøgt enlige mænd og talt om ensomhed og muligheder for aktiviteter og hvordan man kan komme afsted. Der er desuden opstartet nye tilbud, herunder "mande hygge gruppe".

Et eksempel på en udfordring, som projektkoordinatorerne har mødt er, at borgeren afviser, at blive fulgt afsted til et nyt fællesskab, da de ønsker at klare første mødegang selv, men dukker så ikke altid op. Der er flere borgere, der ved besøg har fortalt at de føler sig alene, men ikke ensomme.

I 2022 vil der fortsat være fokus på enlige mænd, men også opgaven om at inkludere nye målgrupper på aktivitetscentrene i samarbejde med de frivillige i aktivitetscentrene.

8 Der er nu 5 rickshawcykler fordelt på Rolighedsparken, BHI og Midtjyden, Bøgildlund og 2 på Østervang.

Alle stederne anvender flittigt cyklerne og både passagerer, personale og frivillige er glade for cyklerne. Det er lidt forskelligt fra sted til sted, hvor meget der er kommet gang i de frivillige cykelpiloter.

Der er i indsatserne lagt op til, at de kan videreføres uden midler efter projektperioden, da de fleste af midlerne er anvendt til at hjælpe indsatser igang eller indkøb/udarbejdelse af ting, der kan være med til at drive indsatserne videre. Dette er også yderligere beskrevet i bilag 1 "Afrapportering anvendelse af midler til bekæmpelse af ensomhed 2020".

Ensomhed er et tabu og en alvorlig sundhedsrisiko, som der fortsat er behov for at værdighedspolitikken sætter fokus på. Derfor ansøges der også i 2022 om, at midlerne anvendes til både at videreføre indsatser fra 2021 og igangsætte og afprøve nye indsatser.

Bilag:

- Opslag foredrag om livsmod
- Visitkort ensomhed
- Afrapportering anvendelse af midler til bekæmpelse af ensomhed

Budgetmæssige konsekvenser

Se sagsbeskrivelse.

Bilag

2022 Opslag Foredrag om livsmod

visitkort_ensomhed

Afrapportering anvendelse af midler til bekæmpelse af ensomhed 2020 , Bilag 1

Punkt 7: Orientering om afrapportering anvendelse af værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2021

00.15.00-A00-74-18

Beslutning

Ældrerådet tager orienteringen til efterretning.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Ældreudvalget, 23. marts 2022, pkt. 7:

Taget til efterretning.

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet tager orientering om afrapportering til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

På Sundheds- og Omsorgsudvalgets møde den 21. januar 2021 blev det anbefalet, at der blev frigivet 576.000 kr. af de 720.000 kr., der er tildelt Ikast-Brande Kommune til bekæmpelse af ensomhed via finansloven 2019. Midlerne skulle anvendes til forebyggelse af ensomhed på plejecentrene via dagsture og aktiviteter. For nærmere beskrivelse af baggrunden for midlerne og værdighedspolitikken se sagsbeskrivelsen "Afrapportering anvendelse af værdighedsmidlerne til bekæmpelse af ensomhed 2020".

Midler til bekæmpelse af ensomhed og styrkelse af fællesskaber 2021

I forbindelse med regeringens aftale af 19. juni 2020 om sommerpakken grundet covid-19 til kommunerne, hvor formålet var at give plejehjemsbeboere flere dagsture og udendørs oplevelser, blev Ikast-Brande Kommune tildelt midler til ture sommer/efterår 2020. Tilbagemeldingerne fra plejecentrene var efterfølgende, at aktiviteterne havde givet mange gode oplevelser for beboerne på plejecentrene i et år, hvor covid-19 havde betydet færre besøg og arrangementer med deltagelse af pårørende og frivillige og dermed øget risiko for ensomhed. På baggrund af dette samt en forventning om, at besøgs- og forsamlingsrestriktionerne ville fortsætte ind i 2021, blev værdighedsmidlerne til bekæmpelse af ensomhed afsat til plejecentrene i 2021. Midlerne skulle anvendes til dagsture og andre aktiviteter for beboere på plejecentrene.

Fordeling af midlerne

Midlerne blev fordelt med 2.350 kr. pr. bolig på plejecentrene.

Plejecenter/antal boliger	Beløb
Bøgildlund (24)	56.400 kr.

Engparken (45)	105.750 kr.
Højris Have (15)	35.250 kr.
Kærmindeparken (50)	117.500 kr.
Rolighedsparken (52)	122.200 kr.
Solbakken (30)	70.500 kr.
Østervang (28)	65.800 kr.
I alt (244)	573.400 kr.

Afrapportering for 2021

Plejecentrene har iværksat aktiviteter for beboerne på plejecentrene, med fokus på, at så mange som muligt har fået glæde af aktiviteterne og med sigte på at forebygge ensomhed og styrke fællesskabet.

I nedenstående fremgår nogle af de aktiviteter, som har været gennemført i løbet af 2021 og hvad formålet har været med aktiviteten.

Aktivitet	Formål
OL-dag	Fællesskab og oplevelse af, at alle kan deltage uanset funktionsniveau eller kognitive udfordringer
Musikarrangement med spisning	Fælles musikoplevelse med fællessang og en oplevelse af, at komme i byen til fest med god musik og mad
Indkøb af kunstige juletræer samt lyskæder	En oplevelse af at være med til juleindkøb og gøre klar til jul
Anlæggelse af rosenbed i haven	Sanseoplevelse i haven for alle
Årskort til Givskud	Naturoplevelser og mulighed for at tage afsted mange gange med et mindre antal beboere hver gang
Generationsmøde mellem plejecenter og vuggestue - Samarbejde med Tante Andante	Et generationsmøde med leg, fjollerier og fællessang
Julefrokost	At have en tradition og skabe stemning omkring julen
Citrondrengen	Sansestimulering gennem sang, dans og bevægelse
Oktoberfest	Socialt samvær, styrke relationer og inklusion, mad og smagsoplevelser, skabe samtaleemner, styrke den enkeltes identitet

Besøg af pølsevogn - Beboerne kunne selv bestille det de gerne ville have.	Social samvær, fællesskab, fremkalde minder, skabe samtaleemner, styrke den enkeltes identitet.
Julekoncert	Fylde i trivselskar, fremkalde minde og glæde og give trøst
Julemand ved teater Magistraten - Julemanden vinkede og dansede udenfor plejecentret. julemanden fortalte historier og der blev spille sange for beboerne gennem høretelefoner	Fylde trivselskar, fremkalde minde og give trøst.
Musik terapi ved Ole Brandstrup	Sprede stemning og skabe stjernestunder både i fællesarealet og de beboere, der ikke kan komme ud kan høre musikken gennem de åbne døre.
Julefrokost på Hotel Dalgas	Skabe jule stemning for de beboere, der kunne komme med ud. Der var musik "Jazz for to" med julesange
Banko	Fælles aktivitet med erindring og følelsen af spænding om at vinde
Skære græskar lygter (bustur til græskarmarken, skære lamper og se lysene om aftenen)	skabe en samtale om allehelgensaften samt sanseroplevelse på både marken og når lygterne skal laves
Sensommerfest	En god dag med god mad og dans sammen med pårørende samt at få oplevelser, der kan snakkes om efterfølgende.
Buketter til beboerne - pop up butik hvor beboerne kunne vælge blomster til en buket til sig selv/og eller ægtefælle	At få duften af friske blomster ind og snakke om blomster og havearbejde
Adventskranse - kransene blev bundet i en blomsterbutikker og så var en gruppe beboere på tur for at hente dem	At skabe julestemning
Tur til Spangsbjerg flødeboller - der blev købt flødeboller og bagefter kørt hen til et sted, hvor de kunne nydes til en kop kaffe og resten blev taget med hjem til de beboere, der ikke kunne deltage i turen	Erindring og god oplevelse
Badmintonnet til ballon volley for 6 beboere af gangen	At skabe fællesskab ved træning i en gruppe
Bog om Dronningen til oplæsning og snak om oplevelser med kongehuset	At skabe fællesskab om et emne
Brunch	At skabe en hyggestund , hvor både beboere, pårørende, frivillige og personale hyggede sig sammen.
Juledekorationer- mulighed for at lave sin egen dekoration enten selv eller med hjælp	at skabe hygge og genoplive en tradition omkring dekorationer og få samtaler igang om jul og traditioner

Der er ikke været muligt for alle plejecentre at anvende alle midlerne i 2021 både grundet covid-19, som aflyste nogle af de planlagte arrangementer samt overførte midler fra covid-sommerpakken. Der er derfor ønske om at kunne anvende de resterende midler i 2022.

Plejecentrenes tilbagemeldinger er, at aktiviteterne er med til at skabe liv og trivsel på plejecentrene samt forebygge ensomhed. Plejecentrene tilpasser aktiviteterne efter beboernes ønsker og funktionsniveau, så alle beboere i forskelligt omfang kan deltage i aktiviteterne og føle sig som en del af et fællesskab. Derfor ansøges, der om at en del af værdighedsmidlerne i 2022 anvendes til at kunne videreføre aktiviteterne jf. sagsfremstilling "Værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2022".

Budgetmæssige konsekvenser

Se sagsbeskrivelse.

Punkt 8: Orientering om værdighedsmidler til bekæmpelse af ensomhed 2022

00.15.00-A00-74-18

Beslutning

Ældrerådet har læst orienteringen og har følgende bemærkninger:

Ældrerådet er utilfredse med, at Ældrerådet ikke er blevet hørt, før beslutningen blev truffet i sagen.

Ældrerådet undrer sig over, at værdighedsmidler anvendes til et formål, som burde ligge i Rehabiliteringscentrets arbejdsfelt og budget.

Ældrerådet mener, de anvendte værdighedsmidler burde have været anvendt til andre tiltag. Eksempelvis at borgere, der ikke bevilges daghjem istedet kunne have fået en anden ydelse for at modvirke ensomhed.

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Beslutning fra Sundheds- og Ældreudvalget, 23. marts 2022, pkt. 8:

Anbefales.

Udvalget ønsker en uddybende tilbagemelding på indsatsen på Rehabiliteringscentret ift. bekæmpelse af ensomhed.

Indstilling

På tværs-direktøren indstiller, at

- Ældrerådet tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommunalbestyrelsen har siden den 1. marts 2016 været forpligtet til at formulere en værdighedspolitik. Der er fulgt midler med til at implementere indsatserne. I perioden 2019-2022 er der afsat 100 mio. kr. til at styrke kommunernes arbejde med den del af værdighedspolitikken, der omhandler bekæmpelse af ensomhed. Midlerne udmøntes via bloktilskuddet og som et særtilskud på baggrund af nøglen i tilskuds- og udligningssystemet for udgiftsbehovet for ældreområdet. Der er en forventning om at midlerne videreføres efter 2022 som bloktilskud, men der er ikke udmeldt en endelig afklaring endnu.

Ikast-Brande Kommunes andel er 765.000 kr. i 2022.

Bevillingen er medtaget på usikkerhedslisten til budgetopfølgningen pr. 30. september 2019.

Der er i perioden 2019-2021 frigivet følgende til afprøvning af indsatser til bekæmpelse af ensomhed:

- 2019 - Ikke frigivet midler
- 2020 - 676.700 kr. til 8 indsatser, herunder information om fællesskaber, styrkelse af fokus på ensomhed i hjemmeplejen, afprøvning af teknologi til styrkelse af fællesskaber via frivillige, følge afsted til fællesskaber via 2 projektkoordinatorer, herunder særligt fokus på enlige mænd og implementering af cykelpiloter.
- 2021 - 576.000 kr. til aktiviteter og dagsture på plejecentrene, som styrker fællesskaber og bekæmper ensomhed

For mere information om værdighedspolitikken og anvendelse af midlerne til bekæmpelse af ensomhed, henvises til sagerne om afrapportering for anvendelse af midlerne i 2020 og 2021.

Midler til bekæmpelse af ensomhed og styrkelse af fællesskaber i 2022

I forbindelse med, at Rehabiliteringscentret har haft kombineret Sundhedsfagligt- og Ældretilsyn den 24. juni 2021 med efterfølgende påbud samt opfølgende tilsyn den 30. november 2021 og den 15. marts 2022, arbejdes der målrettet på at opfylde målpunkterne for tilsynet samt en efterfølgende udviklingsplan for Rehabiliteringscentret. Der er udover de indsatser, der skal arbejdes med i forbindelse med tilsynet også borgere og pårørende, som har peget på, at der mangler muligheder for meningsfulde aktiviteter i forbindelse med ophold på Rehabiliteringscentret og der derfor kan være en oplevelse af ensomhed for de indskrevne borgere. Det har også vist sig, at overgangene fra f.eks. indlæggelse til Rehabiliteringscentret og fra Rehabiliteringscentret og hjem igen er svær, og kan være forbundet med tab af livsmod.

Administrationen indstiller, at der frigives 450.000 kr. til et 1 årigt projekt til at understøtte personcentreret omsorg på Rehabiliteringscentret.

Målene med indsatsen er:

- Understøtter borgeren inden indskrivning på Rehabiliteringscentret f.eks. ved at møde borgeren på Hospitalet og "følge" borgeren videre til et forløb på Rehabiliteringscentret
- Understøtte borgernes netværk under opholdet
- Igangsætte meningsfulde aktiviteter med udgangspunkt i en personcentreret tilgang. Aktiviteterne vil både foregå individuelt og i grupper.
- Følge borgerne videre til hjemmepleje eller plejecenter efter opholdet på Rehabiliteringscentret

Det er vigtigt, at tilgangen til den enkelte borger og de aktiviteter, der igangsættes tager udgangspunkt i den enkeltes livshistorie dvs. hvor kommer borgeren fra og hvilket potentiale er der både fysisk, psykisk og socialt og hvad betyder det, når borgeren skal hjem.

Administrationen indstiller desuden, at de resterende 315.000 kr. frigives til at fortsætte muligheden for de ekstra dagsture og aktiviteter på plejecentrene også i 2022 dog med et mindre beløb, da der er midler fra 2021, som anvendes i 2022. For flere oplysninger om ekstra dagsture og aktiviteter på plejecentrene henvises til sagsfremstillingen om "Afrapportering af værdighedsmidlerne til bekæmpelse af ensomhed 2021."

Desuden indstilles det, at der ved udgangen af 2022 afrapporteres på status og resultater af indsatsen. Som tidligere beskrevet er det endnu ikke helt afklaret, hvorvidt midlerne fortsætter som bloktilskud fra 2023 og frem. Når der afrapporteres om anvendelsen af midlerne for 2022 samt den del af afprøvning fra 2020 (følge afsted til fællesskaber), som fortsætter i 2022, vil der også skulle tages stilling til hvilke indsatser der skal fortsætte samt den fremtidige økonomi.

Budgetmæssige konsekvenser

Området er tildelt 765.000 kr. som betinget bevilling, som hermed søges frigivet.

Punkt 9: Orientering til Ældrerådet

27.69.40-G01-2-21

Formanden

Afholdelse af Ældrerådets møder

Ældrerådet har afgivet ønske om at afholde de faste møder på plejecentrene. Ledergruppen i Sundhed og Ældre har drøftet ønsket og afgivet følgende beslutning:

Følgende blev drøftet ift. henvendelsen fra Ældrerådet om at afholde Ældrerådsmøderne på plejecentrene:

"- Vi vil gerne samarbejde tæt med Ældretrådet. Sundhed og Ældre foreslår at udvikle de besøg, hvor repræsentanter fra Ældreråd allerede kommer og er i dialog på plejecentrene samt at administrationen i Sundhed og Ældre arrangerer en rundtur for det samlede Ældreråd på plejecentrene samt Frisenborg og Brandlundparken.

Udfordringer ved at holde de faste Ældrerådsmøder på plejecentrene er:

- Der er ikke ledige lokaler på plejecentre om formiddagen
- Der er ikke fast projekter i alle mødelokaler på plejecentrene
- Der er ikke medarbejdere til klargøring og opvask, borddækning
- Der er ikke mulighed for at bestille forplejning
- Møderne flytter væk fra Administration Vest, hvilket gør det sværere at lave relationsarbejde der."

Ældrerådet tager imod forslaget om en studietur rundt til plejecentrene og Rehabiliteringscentret.

Administrationen udarbejder forslag til studiedagen.

Ældrerådets samarbejde med plejecentrene

Ældrerådet nedsætter en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til, hvordan samarbejdet med plejecentrene fremover kan udbygges.

Arbejdsgruppen består af: Birgit Worm, Bernth Bech, Bent Andersen, Carsten Dalgaard og Emma Winther

Ældrerådets studietur

Ældrerådet ønsker at besøge Esbjerg Kommune, for at se og høre, visionerne bag deres seniorby. Studiedagen var oprindeligt aftalt til juni måned, men med baggrund i den kommende organisationsændring i Sundhed og Ældre, finder administrationen det bedst at flytte studiedagen til efter sommerferien. Administrationen kontakter Esbjerg Kommune for at høre status på byggeriet i seniorbyen.

Ældrerådets præsentationsfolder

Der nedsættes en arbejdsgruppe til at komme med forslag til ny folder.

Arbejdsgruppen består af Tove Jensen, Alf S. Jessen, Bernth Bech og Annette Makholm

Sundheds- og Ældreudvalgets kommende møde

Drøftelse af punkter fra den åbne dagsorden.

- Sag om Klippekort. Der har ikke været udnyttet ret mange klippekort i 2021
- Orientering om Erantis 2
- Tomgangsleje i plejeboliger. Ældrerådet ønsker at drøfte punktet på næste møde.
- Fremtidens boliger til ældre. Ældrerådet ønsker at drøfte punktet på næste møde.
- Ny værdighedspolitik. Ældrerådet ønsker at drøfte punktet på næste møde.
- Det årlige møde med de frivillige foreninger. Alle medlemmer af Ældrerådet opfordres til at deltage.

Økonomiudvalgets møde

- Der er søgt midler til frie bymidter.

Ældrerådet vil anbefale at få en repræsentant i arbejdsgruppen, hvis Ikast-Brande kommune får midler. Birgit Worm har skrevet om det til Karen Hebøll.

- Højris Have indstilles lukket. Herunder er beskrevet behovet for ny plejeboligstrategi.

Børne- Kultur og Fritidsudvalget

Nationalparken ved Harrild Hede er et emne.

Der har i denne uge været arrangeret vandretur på Harrild Hede.

Aktivitetsliste - kommende sager

Aktivitetsliste vedlægges som bilag.

Borgermøde i Bakkehuset sammen med Ældresagen den 26.04.2022

Der var et flot fremmøde med over 60 deltagere, som havde en stor nysgerrighed og spørgelyst.

Der var deltagere fra hele Ikast-Brande kommune.

Ældrerådet er enige om, at borgermøder er en god måde at synliggøre Ældrerådets opgaver på, og muligheder for at påvirke.

Dialogmøde med Byrådet den 28.04.2022

Der var gode drøftelser ved bordene om den fremtidige dialogstruktur i sundhed og ældreområdet.

Ældrerådet følte sig i høj grad ligeværdig og hørt.

Øvrige udvalgsmedlemmer

Direktør

Samarbejde med læger om kommunens akutfunktion

Der gives en orientering på mødet.

Administrationen er inviteret med til et møde i Lægernes Kvalitetsklynge til efteråret.

Flextrafik

Der gives en orientering på mødet.

Bilag

Ældrerådets aktivitetsliste 2022

Punkt 10: Udmelding til pressen

27.69.40-G01-2-21

Beslutning

Ældrerådet udarbejder pressemeddelelse om følgende emner / punkter:

- Afrapporteringen vedr. tilsynsrapporterne
- Dialogmødet med byrådet

Behandlingsforløb

Ældrerådet 29. april 2022

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Formanden indstiller, at

- punktet drøftes.

Sagsfremstilling

Der blev ikke udsendt pressemeddelelse efter mødet den 18. marts 2022.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.